

Jafnréttisstofa

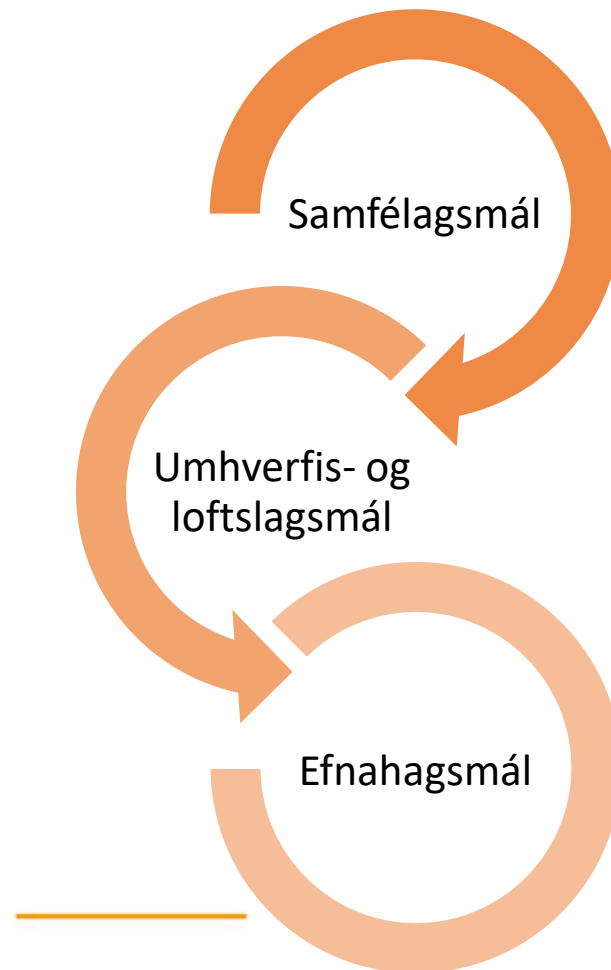
Jafnrétti í vegferðinni að sjálfbærni

Bryndís Elfa Valdemarsdóttir
bryndis@jafnretti.is

Umfjöllunarefni

- Jafnrétti og sjálfbærni
 - Staðan í dag
 - Áskoranir Íslands
 - Landsbyggðin
-

Jafnrétti og sjálfbærni

Staðan á heimsvísu

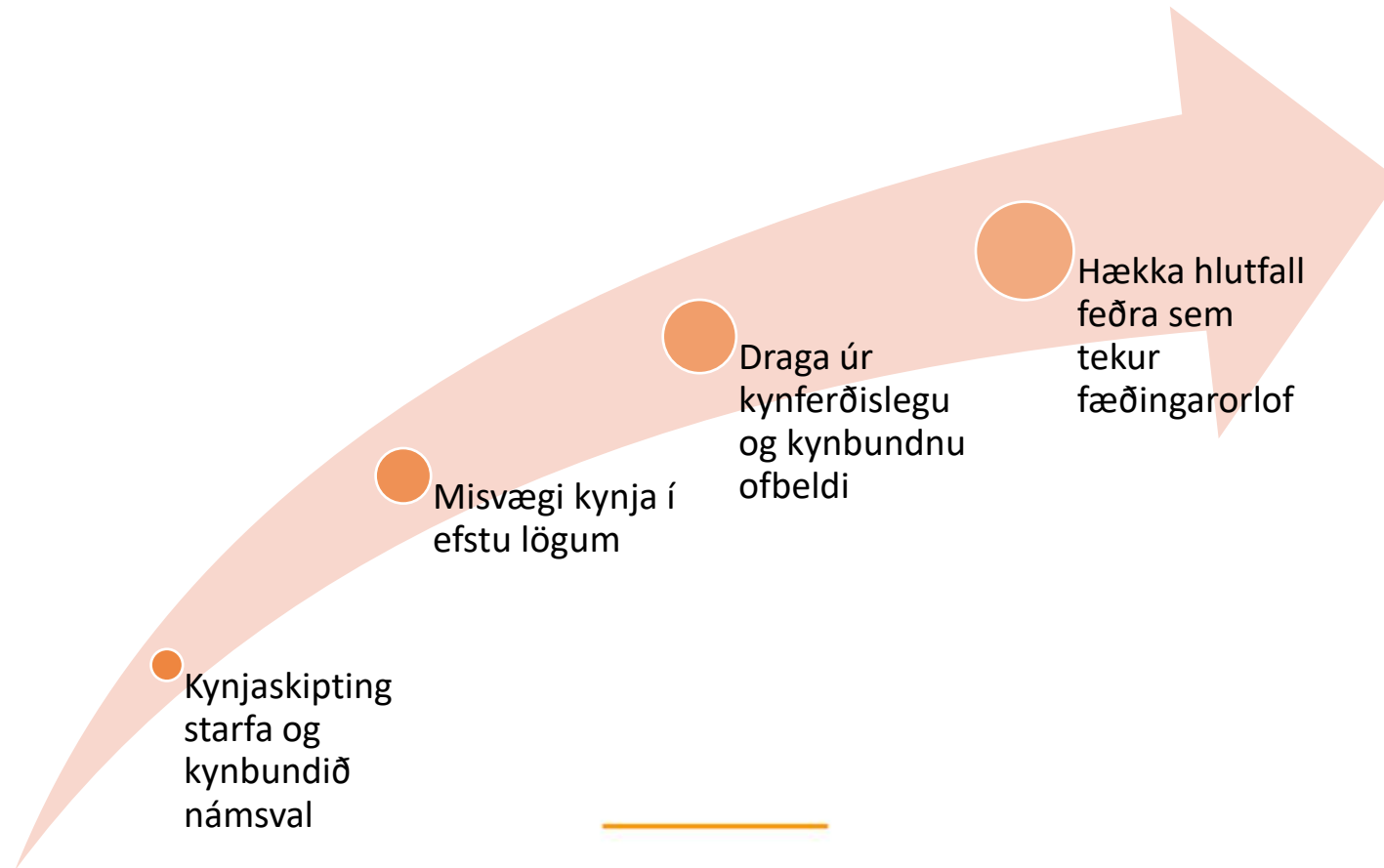
- ✓ 135,6 ár þangað til fullkomnu kynjajafnrétti verður náð
 - ✓ Konur eru 26,1% þingmanna á þjóðþingum
 - ✓ 267 ár þangað til efnahagslegu misrétti kynjanna verður eytt
 - ✓ 80% þeirra sem starfa við uppbyggingu innviða í OECD eru karlar
 - ✓ 217 milljónir kvenna og stúlkna um heim allan hafa ekki aðgang að viðeigandi getnaðarvörnum þó þær óski þess
 - ✓ 736 milljónir kvenna (1/3) hafa orðið fyrir kynbundnu ofbeldi amk einu sinni á ævinni
-

Staðan á heimsvísu

- ✓ 63% landa hafa ekki í gildi löggjöf sem bannar nauðgun
 - ✓ Konur vinna að meðaltali 31 ólaunaðar vinnustundir á heimilum
 - ✓ 128 milljónir stúlkna voru ekki í skóla fyrir faraldurinn og amk 11 milljónir þeirra munu ekki snúa aftur (skortur á tæknaðgengi)
 - ✓ 234 milljónum fleiri karlar en konur hafa aðgang að internetinu í gegnum farsíma
 - ✓ Helmingur þjóða banna eða takmarka aðkomu kvenna að ákveðnum störfum og/eða atvinnugreinum
-

Áskoranir Íslands

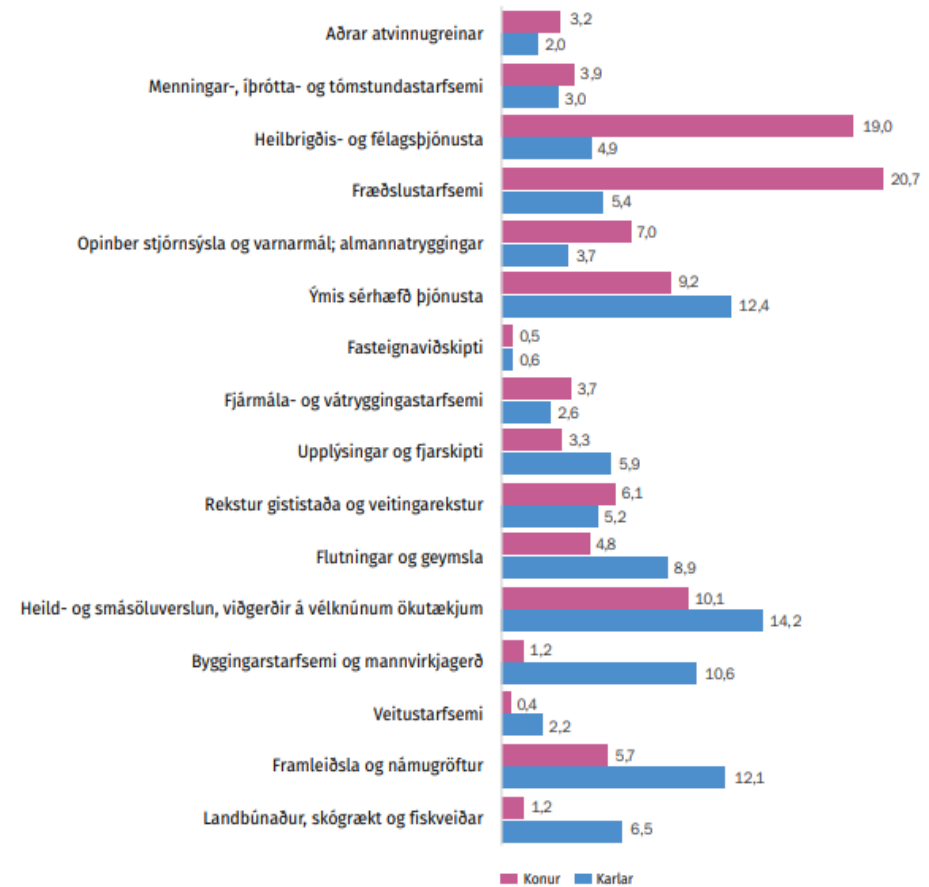

Kynjaskipting starfa á vinnumarkaði og kynbundið námsval

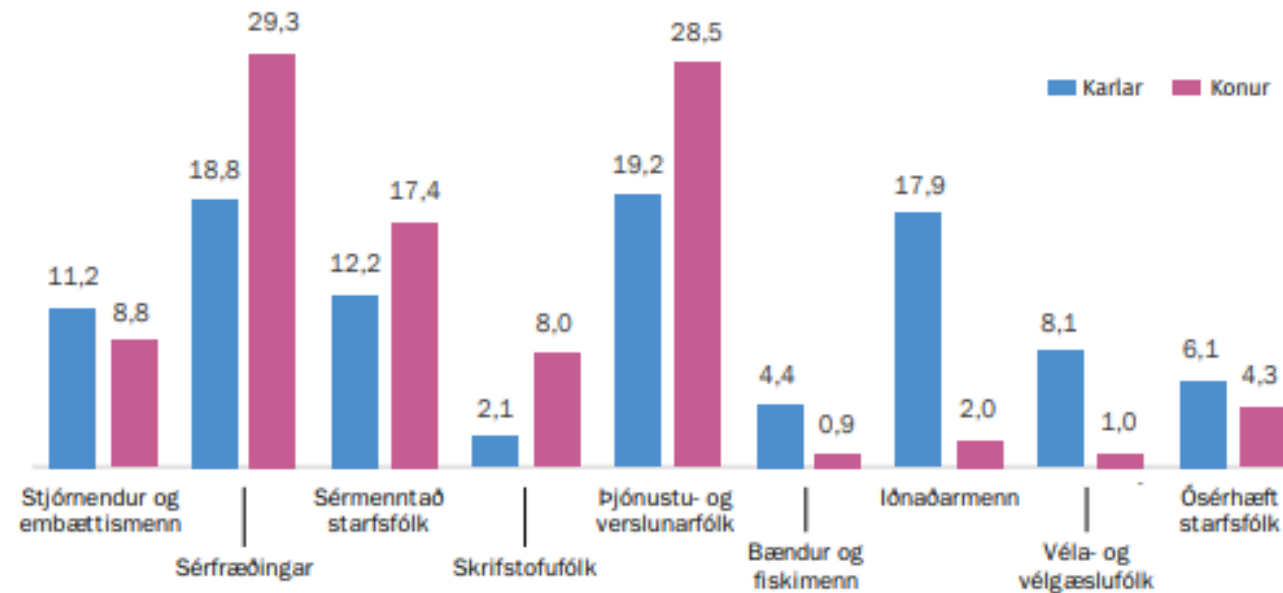

- Launamunur kynjanna hefur minnkað úr 6,4% í 4,1% (leiðréttur)
 - Kynskiptur vinnumarkaður er ein helsta skýringin á kynbundnum launamun.
 - Kynjaskiptingin birtist bæði í atvinnugreinum og starfsstéttum
 1. 19% starfandi kvenna starfa í heilbrigðis- og félagsþjónustu / 4,9% kk
 2. 20,7% starfandi kvenna starfa fræðslustarfsemi /5,4% kk
-

Dreifing starfandi á atvinnugreinar eftir kyni

Dreifing starfandi á starfsstéttir eftir kyni

Misvægi starfa í efstu lögum

- 22,7% framkvæmdastjóra fyrirtækja konur
 - 48% alþingismanna eru konur (sama hlutfall og 2016)
 - 47% þeirra sem náðu kjöri í sveitastjórnir 2018 eru konur.
 - 36% framkvæmdastjórar sveitastjórna eru konur
 - 12,5% hæstaréttardómara
 - Af 100 æðstu stjórnendum eru 23 konur
 - 1 kona framkvæmdastjóri fyrirtækis á hlutabréfamarkaði á móti 19 körlum
-

Draga þarf markvisst úr kynferðislegu og kynbundnu ofbeldi

- Konur á Íslandi búi við lakara heilsufar og verri lífsgæði en karlar
 - Þriðjungur íslenska kvenna á vinnumarkaði hefur orðið fyrir kynferðislegri áreitni á núverandi vinnustað skv. rannsókninni *Áfallasaga íslenskrar kvenna* sem endurspeglar allt íslenska þýðið
 - Kynbundið ofbeldi hefur viðamikil áhrif á heilsu fólks og konur eru í meiri mæli þolendur slíkrar hegðunar
 - Kynbundið ofbeldi er viðvarandi vandamál og eru afleiðingar þess efnahagslegar, pólitískar, félags- og heilsufarslegar.
-

Hækka hlutfall feðra sem tekur fæðingarorlof

- Íslenskir feður taka um 30% af heildarorlofsdögum
 - Þeir feður sem taka ekkert eða stutt fæðingarorlof óttast frekar að orlofið hafi neikvæð áhrif á samband við yfirmenn og samstarfsfólk
 - Feður sem taka styttra orlof eru einnig líklegri til að vinna meðfram orlofinu og segja að stundum þurfi þeir að setja vinnuna í forgang fram yfir börnin sín
 - samband er á milli lengdar fæðingarorlofstöku karla og jákvæðra viðhorfa þeirra til samskipta við börn sín
-

Landsbyggðin

- ✓ Virkt jafnréttisstarf er mikilvægt hagsmunamál landsbyggðarinnar
 - ✓ Sveitarfélög hafa ríkar skyldur skv. Jafnréttislögum
 - a. *Ráðstöfun fjármagns*
 - b. *Þjónustu*
 - c. *Starfsmannamálum*
 - ✓ Menntun skilar auknum tekjum á höfuðborgarsvæðinu en sambandið er ekki jafn sterkt á landsbyggðinni
 - ✓ Launaþróun kynjanna er óhagstæð landsbyggðinni
-

Landsbyggðin

Karlar með framhaldsm. í sambúð á landsbyggð: **1.026.879 kr**

Karlar með framhaldsm. í sambúð á höfuðb.: **1.166.418 kr**

(Karlar á landsbyggð hafa um 88% af tekjum karla á höfuðborgarsv.)

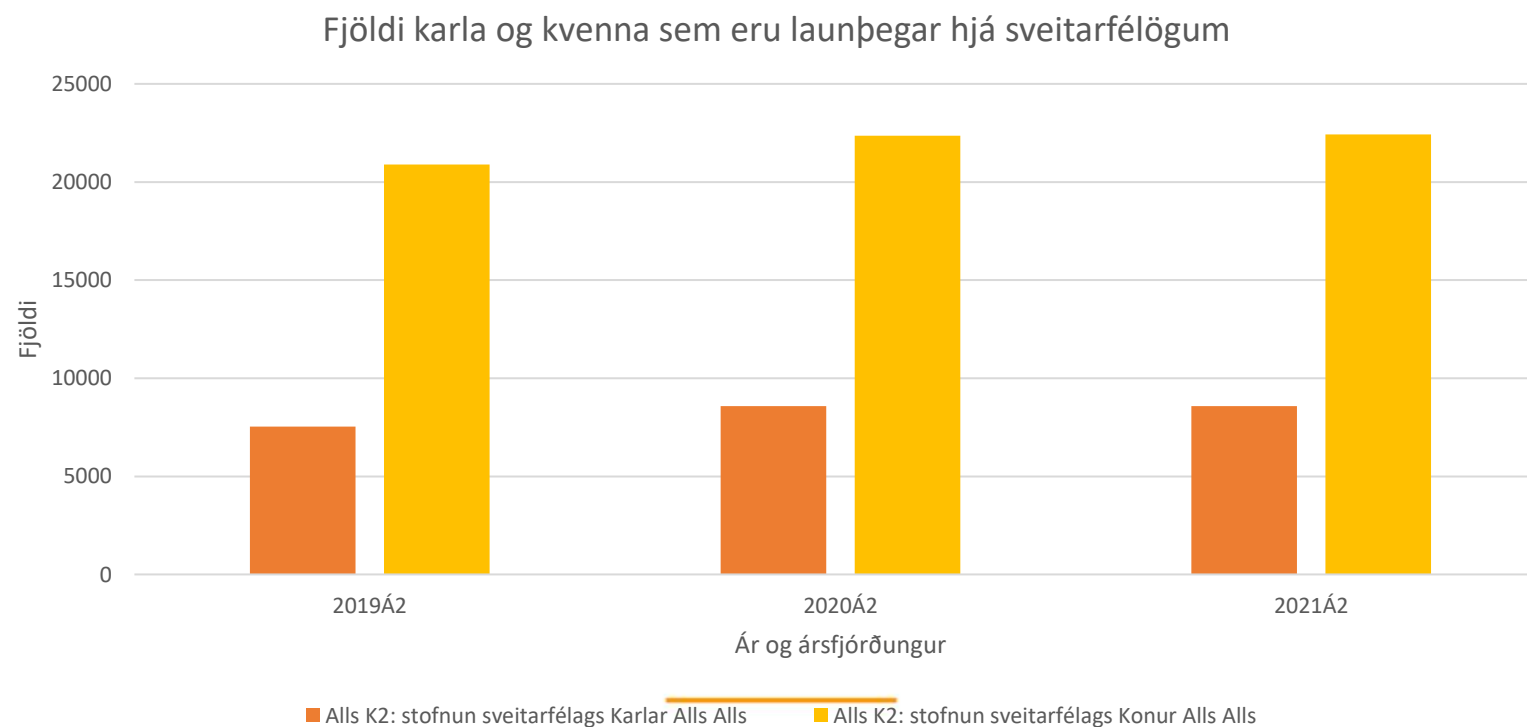
Konur með framhaldsm. í sambúð á landsbyggð: **739.974 kr.**

Karlar með framhaldsm. í sambúð á höfuðb.: **1.166.418 kr.**

(Konur á landsbyggð hafa 64% af heildartekjum karla á höfuðborgarsv.)

Landsbyggðin

✓ Kynjaskipting starfa er meiri á landsbyggðinni en höfuðborgarsvæðinu

Landsbyggðin

- ✓ Tenging við Norðurslóðir
 - ✓ Ekki mikill munur eftir kynjum á fyrirætlunum um flutning úr bæjarfélaginu fyrir fullt og allt
 - ✓ Störf án staðsetningar, hvaða störf og hver fær þau?
 - ✓ Aðgangskröfur í háskóla hafa breyst sem getur bætt aðgengi karla og kvenna að háskólanámi
-

Hvað þarf að gera?

➤ Kynja- og jafnréttissjónarmið í stefnumótun og áætlanagerð

- Ákvarðanataka
 - Brottflutningur úr dreifbýli í þéttbýli
 - Einhæft atvinnulíf
 - Styrkir og sjóðir
 - Ímynd byggða
 - Samgöngur
-

Til umhugsunar

- ✓ Kerfin eru seig og taka ekki auðveldlega breytingum
 - ✓ Fjölbætt mismunun => Fjölbreytt forysta
 - ✓ Öll svið; samgöngur, orkumál, heilbrigðismál, menntamál, starfræn þróun, uppeldi barna, menningarmál, græn svæði, skipulagsmál
 - ✓ Hvernig sköpum við öruggt, heilbrigt og sjálfbært líf fyrir alla í heimi þar sem umsvif og hagvöxtur er æðsta markmiðið?
 - ✓ Sjálfbær þróun kallar á samstöðu og pólitískan vilja til að gera breytingar.
-

Takk fyrir

Jafnréttisstofa